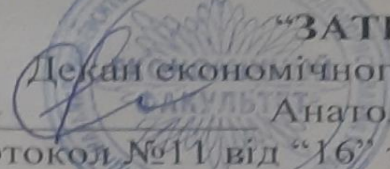

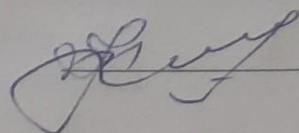
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

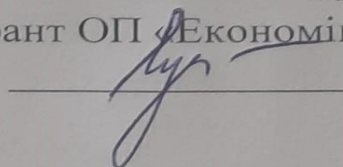

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
А. Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
Протокол №11 від "16" травня 2024 р

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри організації підприємництва
та біржової діяльності
Протокол №15 від "14" травня 2024 р.

Завідувач кафедри
Микола ІЛЬЧУК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Економіка підприємства»
Тетяна ГУЦУЛ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

Галузь знань - 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 051 «Економіка»

Освітня програма – «Економіка підприємства»

Факультет – економічний

Розробник – к.е.н., доцент Маршалок М.С.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

“КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА”

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Другий (магістрський)	
Спеціальність	051- Економіка	
Освітня програма	Економіка підприємства	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	2
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	102 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	4 год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – сформувати у студентів теоретичні знання та практичні навички щодо управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання.

Завдання - вивчення теорії, вітчизняного і світового досвіду та управління конкурентоспроможністю підприємств.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність критично мислити та генерувати нові ідеї.

ЗК6. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для управління економічною діяльністю.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.

СК11. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН16. Визначати та критично оцінювати стан і роль суб'єктів аграрного бізнесу у забезпеченні продовольчої безпеки країни та моделювати їх розвиток із урахуванням сучасних ризиків.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи конкурентоспроможності підприємств														
Тема 1. Сучасні теорії конкуренції	1	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8	
Тема 2. Державне регулювання конкуренції	2	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10	
Тема 3. Діагностика конкурентного середовища	3	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8	
Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності	4	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10	
Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємства	5	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8	
Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	6-7	10	4	4	-	-	2	10	-	2	-	-	8	
Разом за змістовим модулем 1		60	14	14	-	-	32	60	4	4	-	-	52	
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти оцінки конкурентоспроможності підприємства та управління нею														
Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства	8	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8	
Тема 8. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції	9-10	10	4	4	-	-	2	10	2	-	-	-	8	
Тема 9. Управління конкурентоспроможністю підприємства	11-12	10	4	4	-	-	2	10	-	2	-	-	8	
Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	13	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10	
Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	14	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8	
Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства	15	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8	

Разом за змістовим модулем 2		60	16	16	-	-	28	76	4	6	-	-	50
Усього годин		120	30	30	-	-	60	120	8	10	-	-	102

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні теорії конкуренції	2
2	Державне регулювання конкуренції	2
3	Діагностика конкурентного середовища	2
4	Визначення потенціалу конкурентоспроможності	3
5	Формування конкурентних переваг підприємства	3
6	Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	3
7	Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства	2
8	Особливості управління конкурентоспроможністю продукції	3
9	Управління конкурентоспроможністю підприємства	3
10	Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	2
11	Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	3
12	Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні теорії конкуренції	8
2	Державне регулювання конкуренції	8
3	Діагностика конкурентного середовища	8
4	Визначення потенціалу конкурентоспроможності	9
5	Формування конкурентних переваг підприємства	9
6	Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	10
7	Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства	10
8	Особливості управління конкурентоспроможністю продукції	9
9	Управління конкурентоспроможністю підприємства	9
10	Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	10

11	Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	7
12	Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства	8

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3867>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді: URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3867>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти (1. Маршалок М.С. «Конкурентоспроможність підприємства». Методичні вказівки. – Київ. ЦП "КОМПРИНТ", 2021.- 52 с. 2. Маршалок М.С. «Конкурентоспроможність підприємницьких структур». Методичні вказівки для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання ОС «Магістр» спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” - Київ. ЦП "КОМПРИНТ", 2022.- 65 с.).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бугріменко Р.М., Смірнова П.В. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. / Р. М. Бугріменко, П. В. Смірнова, Харків : ТОВ «Видавництво «Форт», 2021. 244 с.
2. Гриньов А.В., Шульженко В.В. Засади системного управління конкурентним потенціалом підприємства. Ефективна економіка. 2019. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=138>
3. Журба І.О. Сутність і значення конкурентоспроможності підприємства / І.О. Журба, Ю.М. Коляденко. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua>.
4. Коваленко О.В., Мисенко Д.М. Розробка заходів з підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах. Економічний вісник. 2014.
5. Конкурентоспроможність підприємства: підручник / П.І.Юхименко, А.С. Даниленко, С.Г. Батажок та ін. - Київ: Центр учбової літератури, 2020. - 320 с.
6. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк – Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
7. Красняк О. П., Мицик В. О. Конкурентоспроможність і конкурентні переваги підприємства в сучасних ринкових умовах. Ефективна економіка. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7383>

8. Кривіцька В. В., Зянько В. В. Механізм управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах нестабільності. Ефективна економіка. 2020. № 8. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8118>
9. Лупак Р.Л. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. / Р. Л. Лупак, Т. Г. Васильців. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.
10. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
11. Марков Б. М. Антимонопольне регулювання: зарубіжний досвід та межі його адаптації до реалій України / Б. М. Марков. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2834>.
12. Піддубна Л.І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання та управління: Монографія. Л.І. Піддубна. Харків : ВД «ІНЖЕК». 2007. 368 с.
13. Стойко І.І. Шерстюк Р.П. Управління конкурентоспроможністю (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести). Навч.-метод. посібник. – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2021 – 156 с.
14. Портер Майкл Е. Стратегія конкуренції. Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів. Київ : Основи, 1997. 390 с.
15. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. / С. М. Клименко, Т. В. Омеляненко, Д. О. Барабась та ін. Київ : КНЕУ, 2008. 520 с.
16. Фатхудинов Р. А. Управління конкурентоспроможністю організації: підручник / Р. А. Фатхудинов, Г. А. Осовська. Київ : Кондор, 2009. 470 с.
17. Шевченко Л.С. Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства) : навч. посіб. у питаннях і відповідях / Шевченко Людмила Степанівна. – Харків : Право, 2022. 312 с.
18. Яців І.Б. Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств : монографія / І.Б. Яців. Львів : Український бестселер, 2013. 427 с.
19. Competitive advantages of small business. Mykhailo Marshalok, Alona Melnyk, Viktoriia Vasiuta, Volodymyr Yatsenko, Volodymyr Saienko. AD ALTA: Journal of interdisciplinary research. (September, 2021), by Magnanimitas, ATTN. and/or its licensors and affiliates (Collectively, "MAGNANIMITAS"). all rights reserved. Special ISSUE NO.: 11/02/XXII. (VOL. 11, ISSUE 2, Special ISSUE XXII.). P. 60-66.

Нормативні акти

1. Закон України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» від 18 лютого 1992 року № 2132-ХН.
2. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» № 258/95-

ВР від 05.07.1995 р.

3. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 року № 236/96-ВР. Введений в дію Постановою ВР від 7 червня 1996 року № 237/96-ВР з 1 січня 1997 року. Голос України. 2.07.1996 р.

4. Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 28 грудня 1998 року № 330-XIV. Урядовий кур'єр. 18.02.1999, № 31 – 32, «Орієнтир». С. 1 – 12.

5. Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22 грудня 1998 року № 331-XIV. Урядовий кур'єр. 25.02.1999, № 36 – 37, «Орієнтир». С. 1 – 11.

6. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 року № 2210-III.

7. Закон України «Про природні монополії» від 20 квітня 2000 року № 1682-III.

8. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 року № 330-XIV (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 9. Ст. 65.

9. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII XIV (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. 1991. - № 30. - Ст. 379.

10. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 року № 1682-III (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. 2000. № 30. Ст. 238.

11. Про введення обов'язкової сертифікації продукції в Україні: Наказ Держстандарту України № 498 від 30 серпня 2002 р. Київ : Держстандарт України, 2002. 34 с.

12. Про затвердження Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку: Розпорядження Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р. II // Офіційний вісник України. 2002. № 14. С. 396.

13. Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання: Розпорядження Антимонопольного комітету України від 12.02.2002 року № 27-р. Офіційний вісник України. 2002. -№11. С. 279.

14. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку // Офіційний вісник України від 19.04.2002. 2002. №14. Ст. 778.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт антимонопольного комітету України URL: www.atmc.gov.ua

2. Офіційний сайт Нацкомфінпослуг URL: www.dfp.gov.ua.

3. Офіційний сайт URL: www.ukrstat.gov.ua

4. Офіційний сайт Державної служби статистики URL: www.e-inform.com.ua.
5. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики України URL: www.minagro.gov.ua
6. <https://case-ukraine.com.ua/projects/zvit-pro-globalnu-konkurentospromozhnist/>
7. Офіційний сайт НУБіП України URL: www.Nubip.edu.ua
8. Навчально-інформаційний портал НУБіП України URL: www.elarn.edu.ua